

13 mei 2020, 15.00 uur

COVID-19-monitor Inspectie van het Onderwijs: Wat deden scholen en instellingen, in de periode van schoolsluiting tot aan 23 april, om het onderwijs zo goed mogelijk te continueren?

Het onderzoek

Door telefonisch in gesprek te gaan met besturen, scholen en instellingen uit de sectoren po, vo, so, mbo en ho verzamelde de inspectie informatie over wat besturen, scholen en instellingen in de periode van schoolsluiting tijdens de coronacrisis deden om het onderwijs zo goed mogelijk te continueren. De vragen richtten zich onder andere op de vormgeving van het afstandsonderwijs, op de inrichting van opvang en onderwijs op school en op leerlingen in een kwetsbare positie. Op die manier geven we voor het gehele onderwijsstelsel op sectorniveau, en dus niet op school- of instellingsniveau, een beeld van de huidige situatie. Het onderzoek betreft een monitor. De inspectie is voornemens om voor de zomervakantie en in het najaar de besturen, scholen en instellingen opnieuw te benaderen over de situatie op dat moment. In het voorjaar van 2021 zullen we hierover ook rapporteren in de jaarlijkse Staat van het Onderwijs.

Samenvatting orthopedagogisch didactische centra

Inspecteurs hebben, tussen 15 en 23 april 2020, bestuurders van 34 samenwerkingsverbanden met één of meer orthopedagogisch didactische centra (opdc's; in totaal 44) telefonisch geïnterviewd over het onderwijs in de opdc's in de periode tot dan.

De hoofdbevindingen en bijzonderheden op een rij:

- Allereerst benoemden opdc's positieve aspecten. Zo prezen zij de betrokkenheid, inzet en flexibiliteit van het personeel en de snelheid waarmee het afstandsonderwijs is opgezet. Een aanzienlijke groep opdc's benoemde dat het afstandsonderwijs voor sommige leerlingen gunstig is, bijvoorbeeld omdat zij het contact met andere leerlingen lastig vinden of omdat zij bij het afstandsonderwijs minder autoriteitsproblemen met docenten ervaren. Daarnaast was opvallend dat het lesstofaanbod nu makkelijker voorhanden was omdat ook de reguliere scholen – waar de betreffende leerlingen staan ingeschreven – dit beter organiseerden voor alle andere leerlingen.
- De meeste opdc's gaven aan dat een deel van de leerlingen naar het opdc kwam (periode tot aan 23 april). Dit percentage varieerde sterk: bij ongeveer een derde van de opdc's kwam geen enkele leerling meer naar het opdc, terwijl bij 15% van de opdc's alle leerlingen nog steeds naar de voorziening kwamen. De belangrijkste redenen voor opvang en onderwijs op het opdc waren een kwetsbare thuissituatie en een te grote zorgbehoefte van de leerling voor de thuissituatie. Daarnaast kwamen veel examenleerlingen naar het opdc om schoolexamens te kunnen voorbereiden en maken.
- Twee op de drie opdc's gaven aan dat vrijwel alle leerlingen volledig deelnamen aan het afstandsonderwijs. Voor het kleine deel dat niet volledig deelnam, bestonden de belangrijkste belemmeringen uit een gebrek aan motivatie, moeite met zelfstandig gedisciplineerd werken en persoonlijke omstandigheden van de leerling.

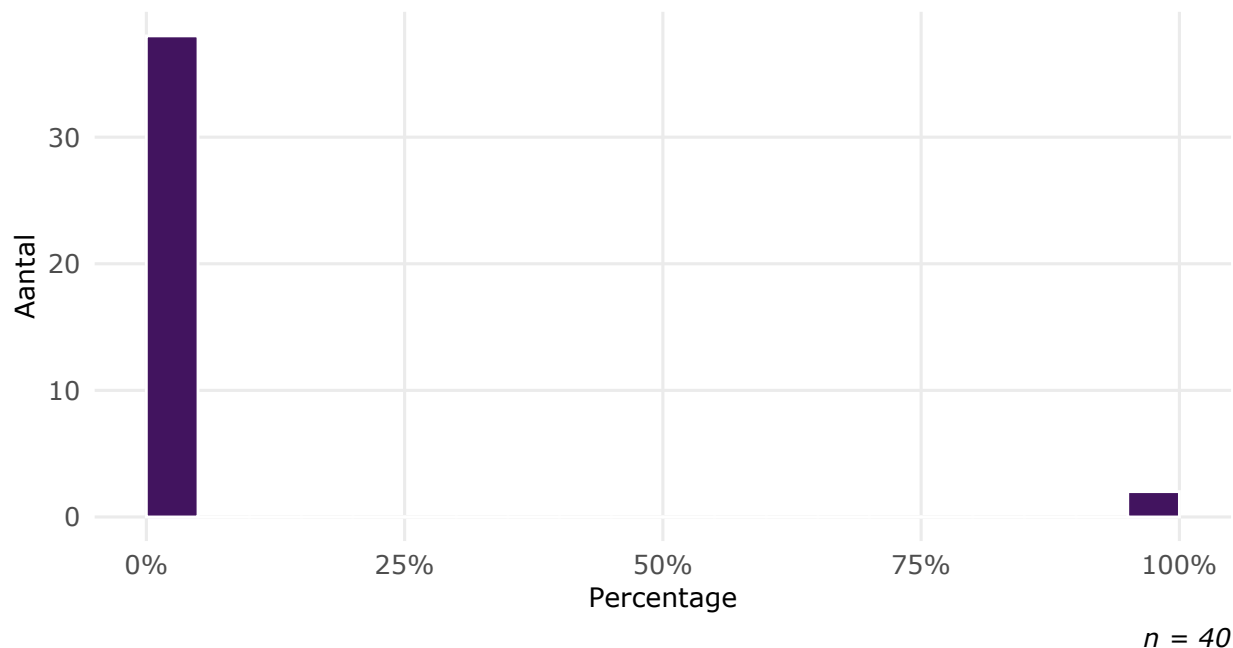
- Wanneer opdc's merkten dat leerlingen deels of geheel niet meededen aan het afstandsonderwijs legden zij in de meeste gevallen contact met de leerling of met de ouders/verzorgers. Een klein deel van de opdc's legde daarnaast contact met hulpverlening of deden een melding bij de leerplichtambtenaar.
- De meeste opdc's (86%) gaven aan dat het contact met de reguliere scholen van de leerlingen niet veranderd was sinds de COVID-19-crisis.
- Een meerderheid van de opdc's (60%) schatte in dat leerlingen minder tijd besteedden aan onderwijs dan vóór de COVID-19-crisis. Voor ruim de helft van de opdc's betrof dit meer dan een halvering van de onderwijstijd. Een aanzienlijk deel van de opdc's (38%) schatte in dat leerlingen ongeveer evenveel tijd aan onderwijs besteedden als voorheen.
- Een grote meerderheid van de opdc's gaf aan dat tenminste een deel van de pedagogische begeleiding van leerlingen plaatsvond via advies aan ouders/verzorgers. Daarnaast gebruikten opdc's hulpmiddelen die ze eerder al gebruikten en nieuwe hulpmiddelen zoals videobellen.
- De meeste opdc's gaven te kennen dat zij een (28%) of meer keren (43%) per week contact hadden met de ouders/verzorgers over het afstandsonderwijs. Met de leerlingen was meer keren per week (38%), elke dag (28%) of meer keren per dag (25%) contact. Het contact met de leerlingen bestond meestal uit zowel sociale begeleiding als begeleiding bij de lesstof.
- Opdc's noemden als voornaamste belemmeringen in het organiseren en uitvoeren van aangepast onderwijs het gebrek aan persoonlijk contact met leerlingen, het gebrek aan zelfstandigheid en de thuissituatie van de leerlingen. Ook noemden zij dat begeleiding van het gedrag van de leerling niet haalbaar zijn met afstandsonderwijs. Ditzelfde gold voor doelen met betrekking tot het kunnen oefenen met het weer terug naar de reguliere school gaan en functioneren in een groep.

Overzicht van de data in grafiekvorm

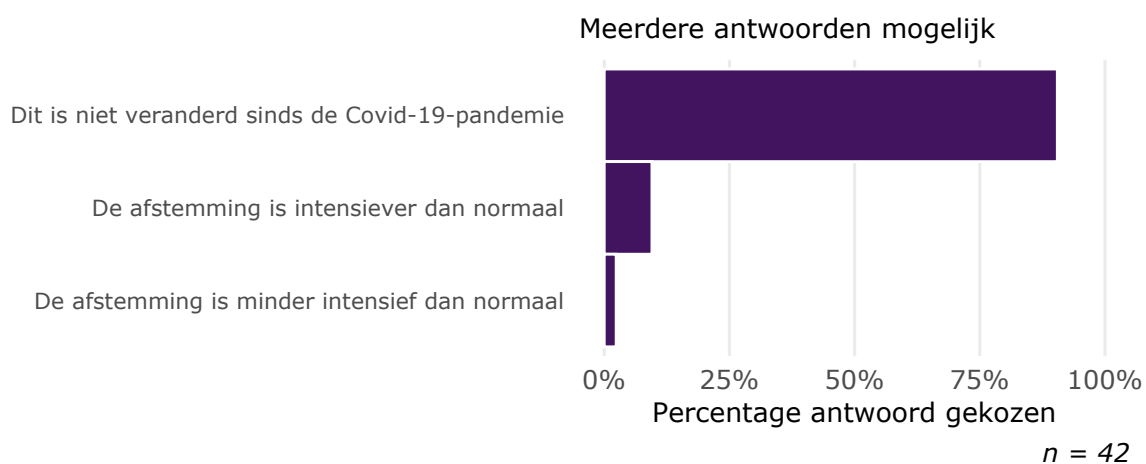
De volgende pagina's tonen de onderzoeksresultaten in grafiekvorm. Wilt u de exacte onderliggende cijfers weten? Of ervaart u problemen met de digitale toegankelijkheid van de informatie? Neem dan contact op via het [contactformulier](#).

Algemeen

Met welk deel van de leerlingen heeft het opdc, sinds ze niet meer naar het opdc komen, geen contact gehad?

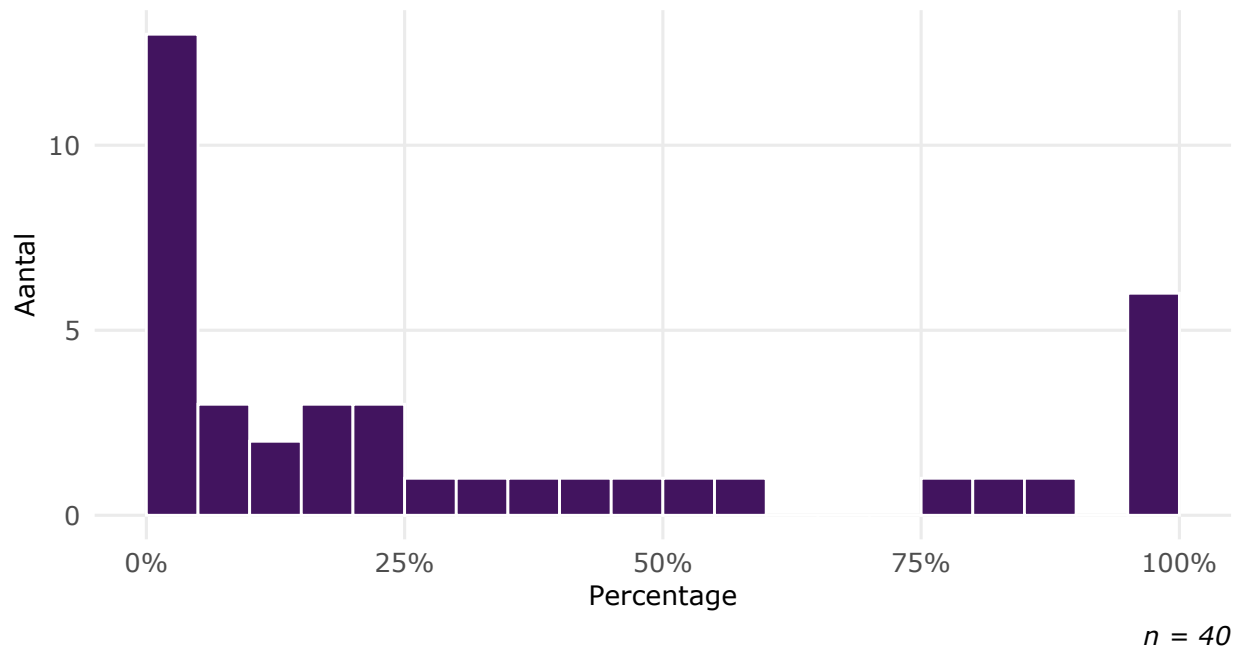

Hoe vindt op dit moment de afstemming plaats met de reguliere scholen van de leerlingen op het opdc?

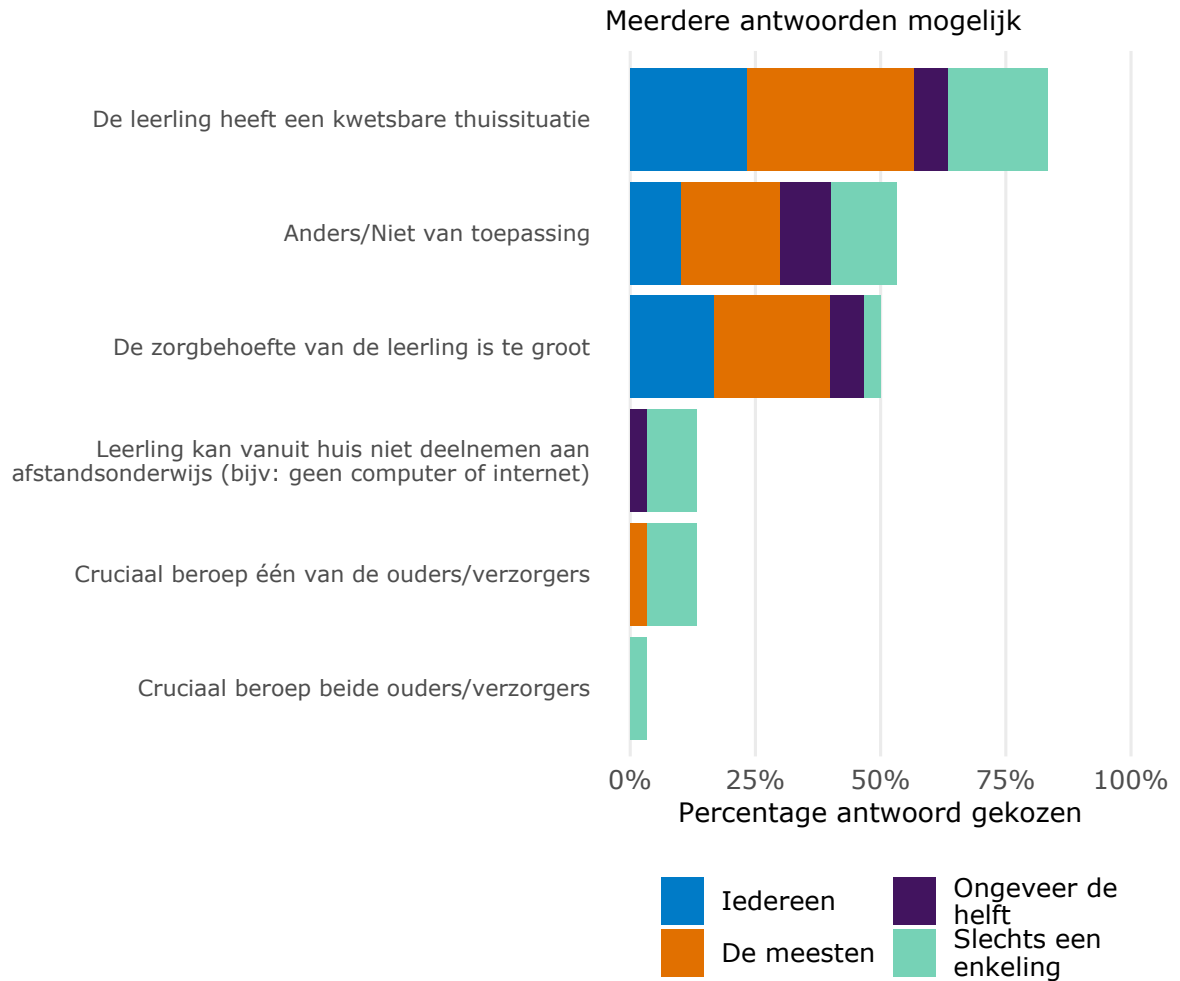

Onderwijs of opvang op school

Welk deel van de leerlingen komt nu naar het opdc?

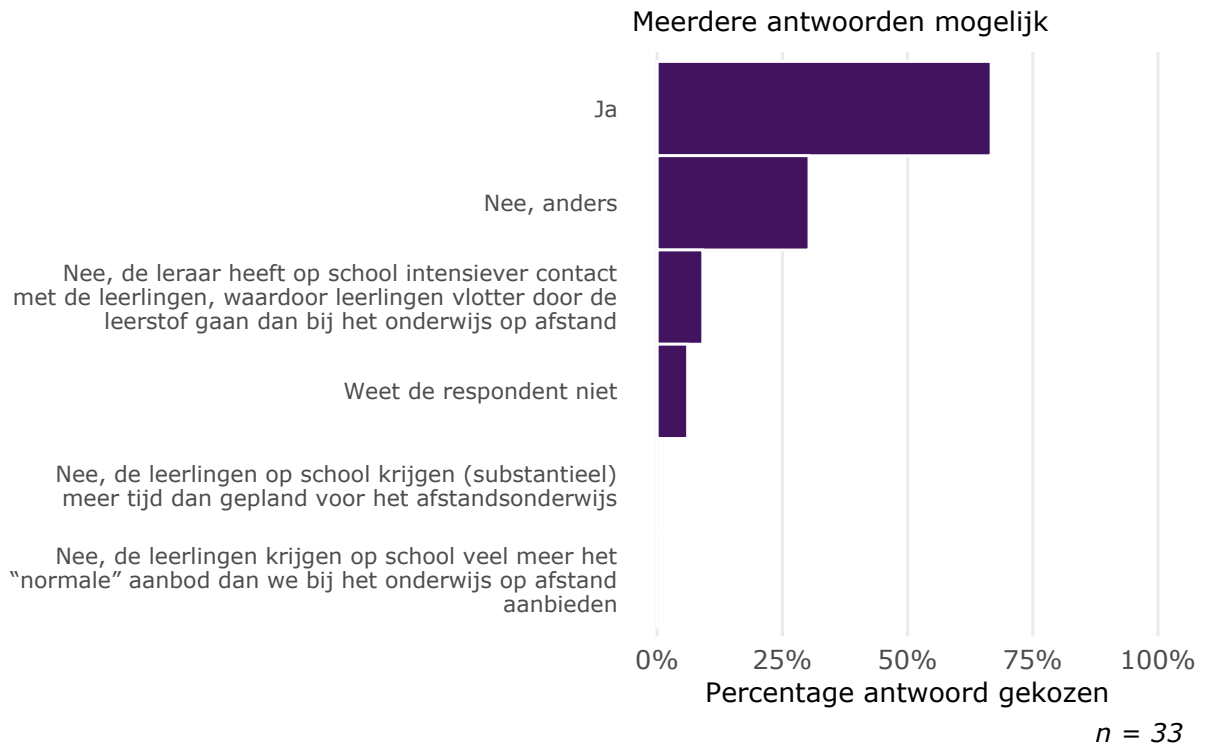

Als er leerlingen worden opgevangen of onderwijs krijgen op het opdc, waarom is dit?

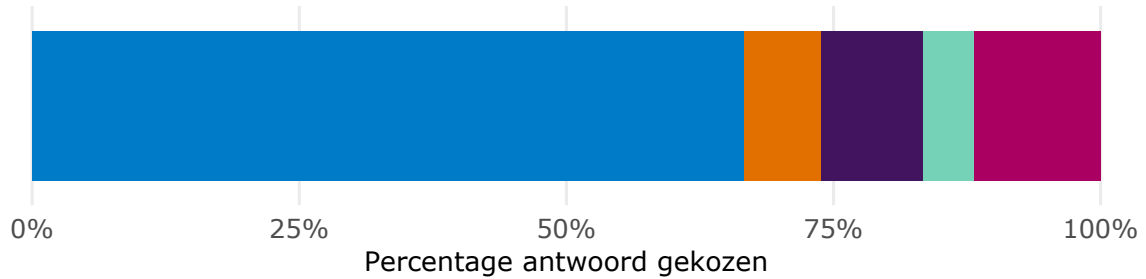
n = 30

Krijgen de leerlingen die het opdc nu bezoeken hetzelfde onderwijsaanbod als leerlingen die afstandsonderwijs volgen?

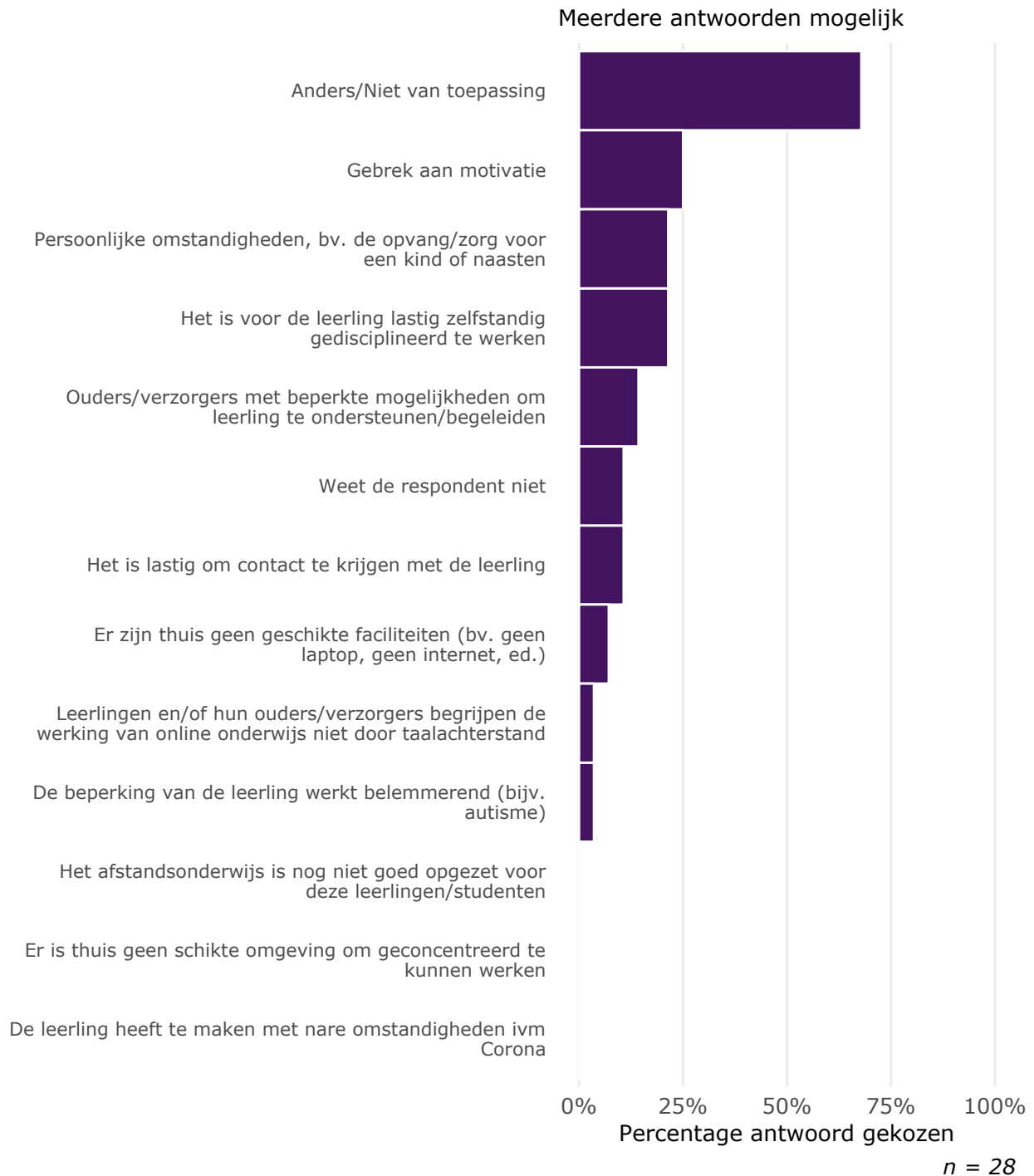
Afstandsonderwijs

Welk deel van de leerlingen die afstandsonderwijs krijgen neemt volledig deel aan het onderwijsprogramma?

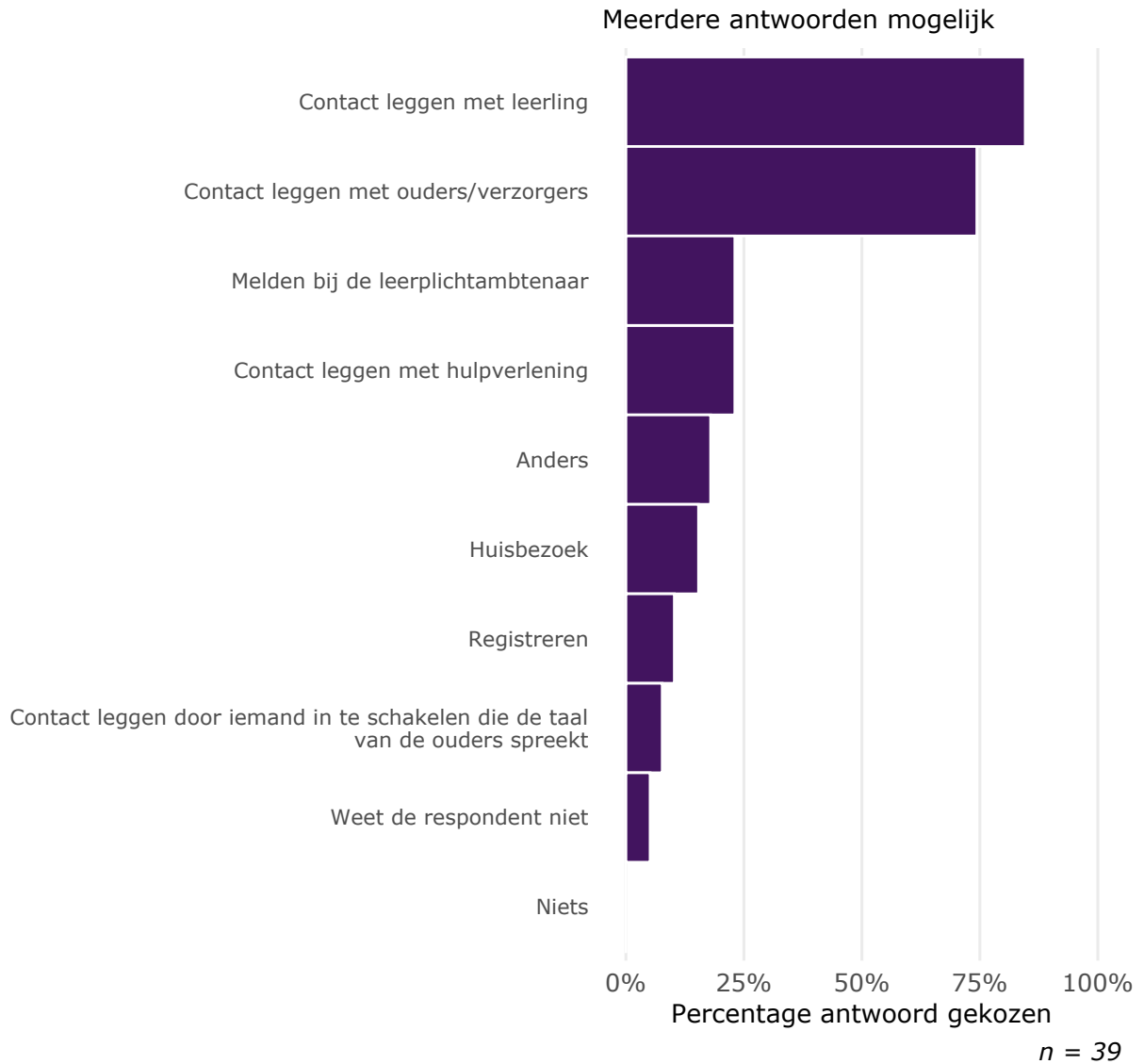

n = 42

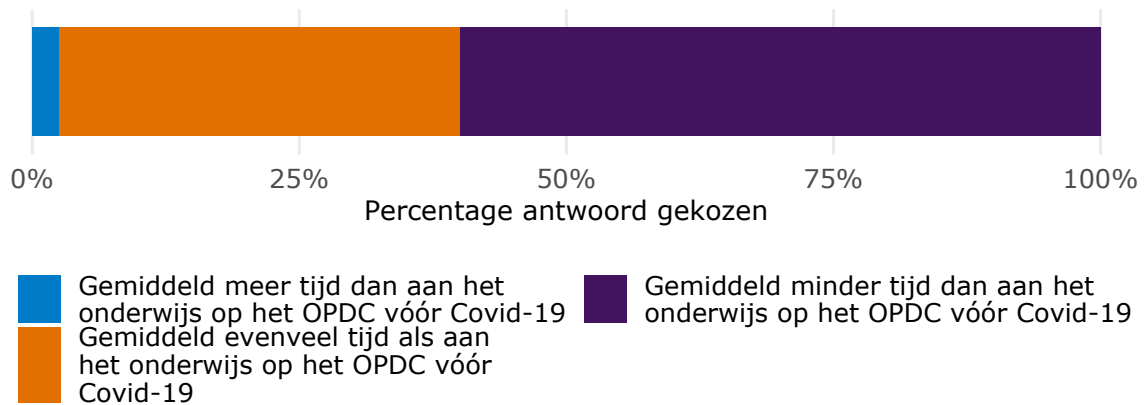
Als er leerlingen van het opdc niet actief meedoen aan het onderwijs, waarom is dit?

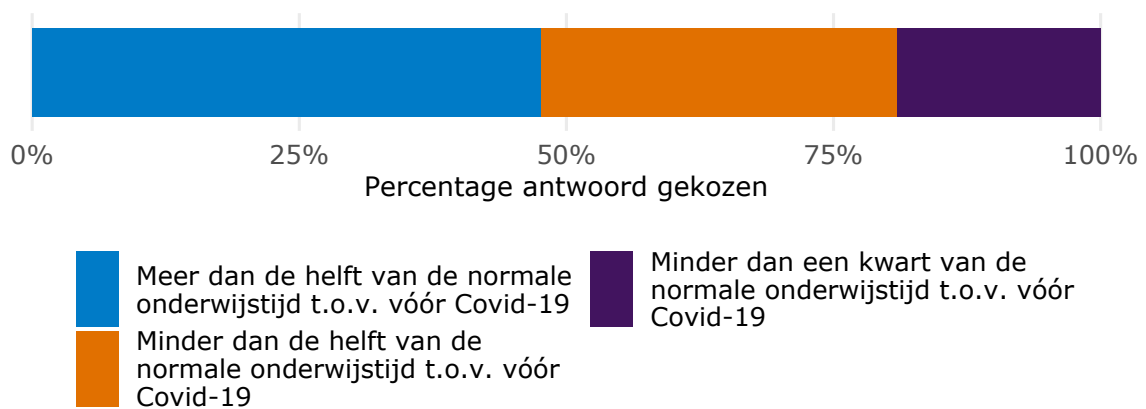
Wat doet het opdc doorgaans als gemerkt wordt dat leerlingen deels meedoen of niet meedoen?

Hoeveel tijd besteden leerlingen aan afstandsonderwijs?

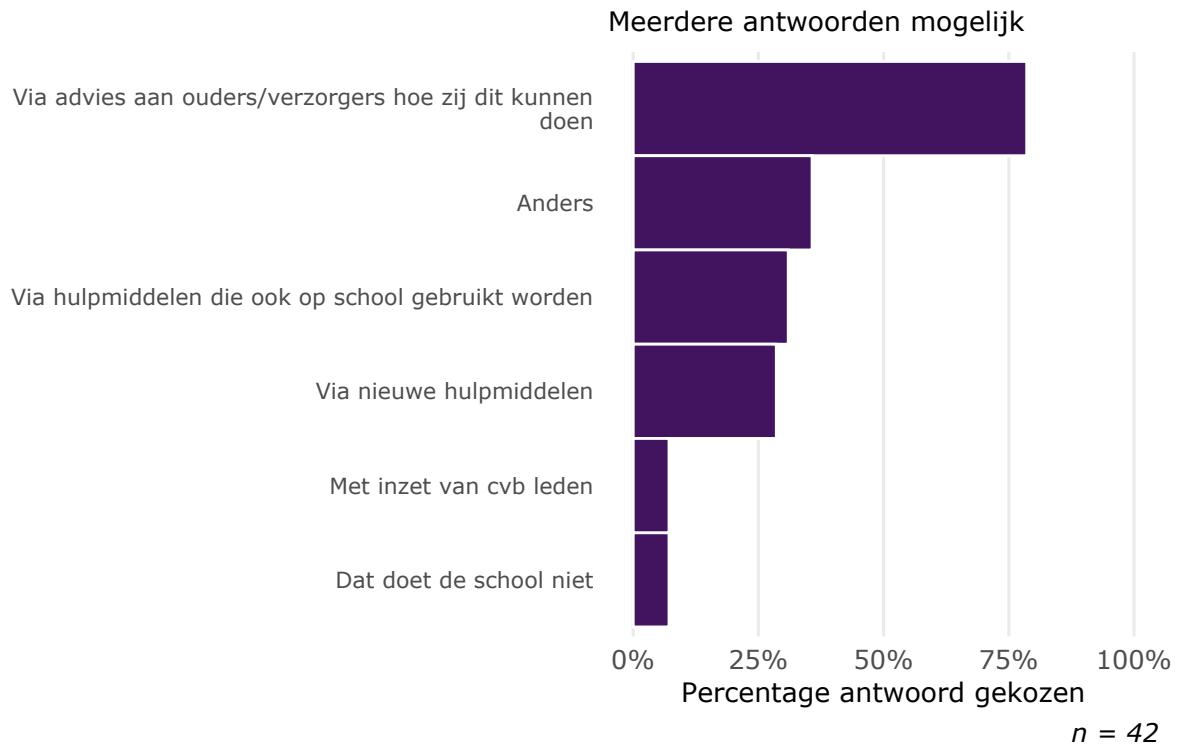

n = 40

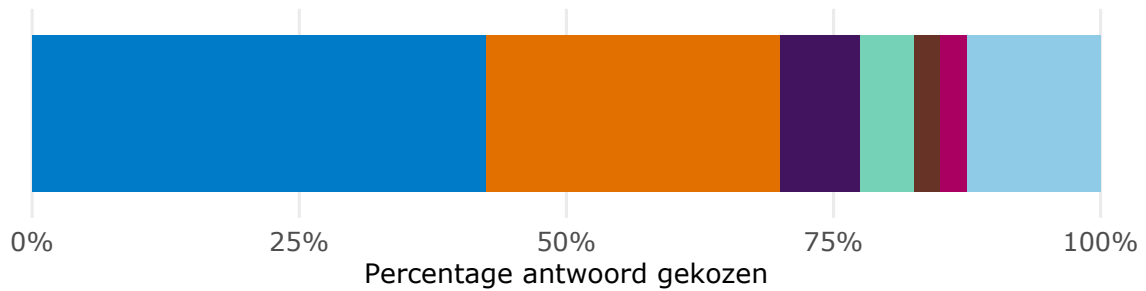
Hoeveel minder tijd besteden leerlingen nu aan onderwijs?

n = 21

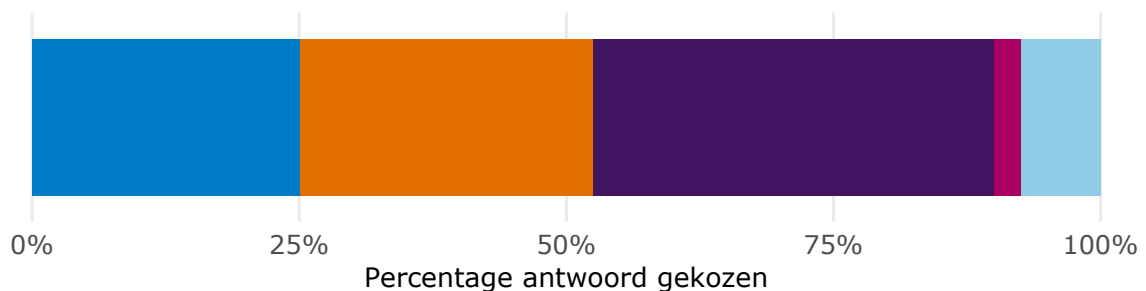
Op welke manieren probeert het opdc de leerlingen op afstand pedagogisch te begeleiden?

Hoe vaak heeft het opdc contact met de ouders/verzorgers over het afstandsonderwijs?

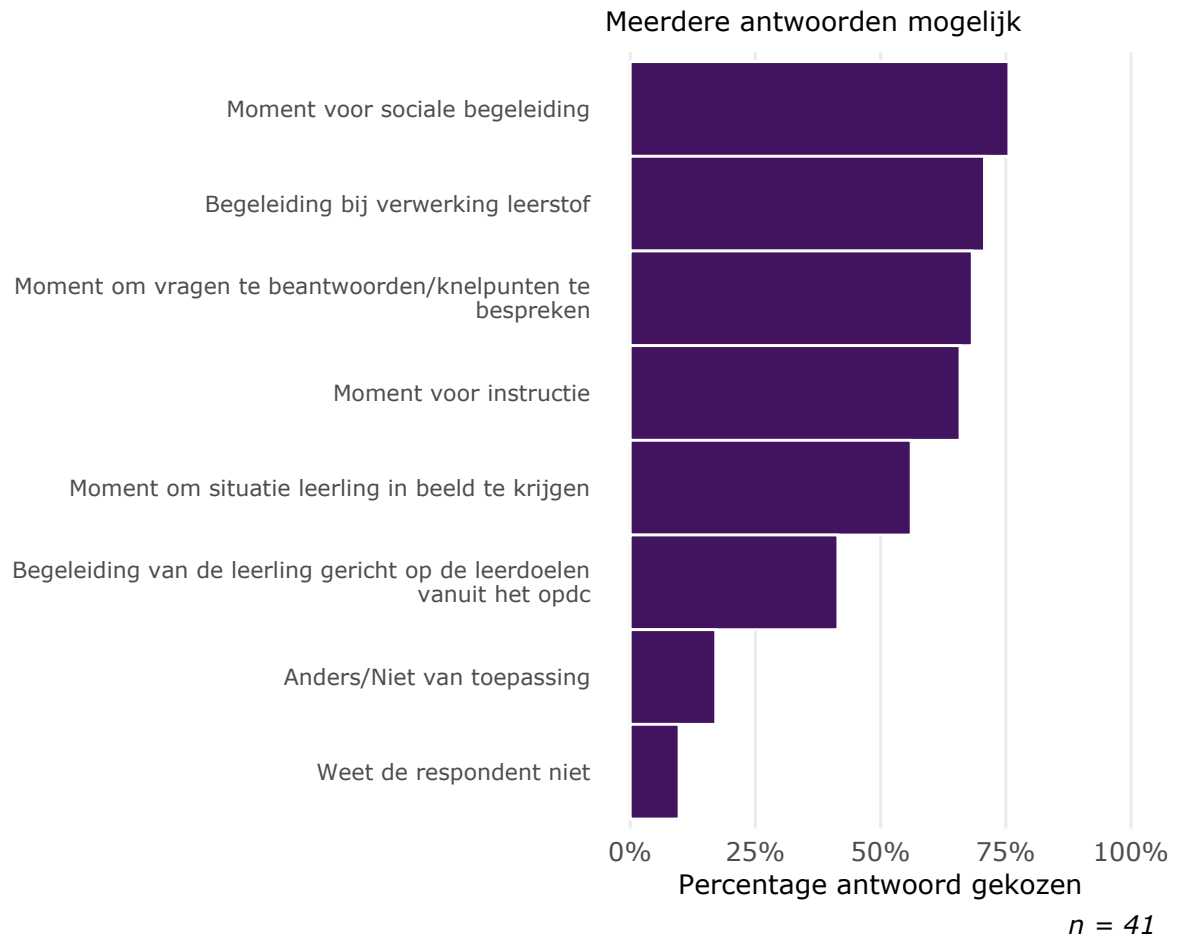

n = 40

Hoe vaak heeft het opdc contact met de leerlingen?

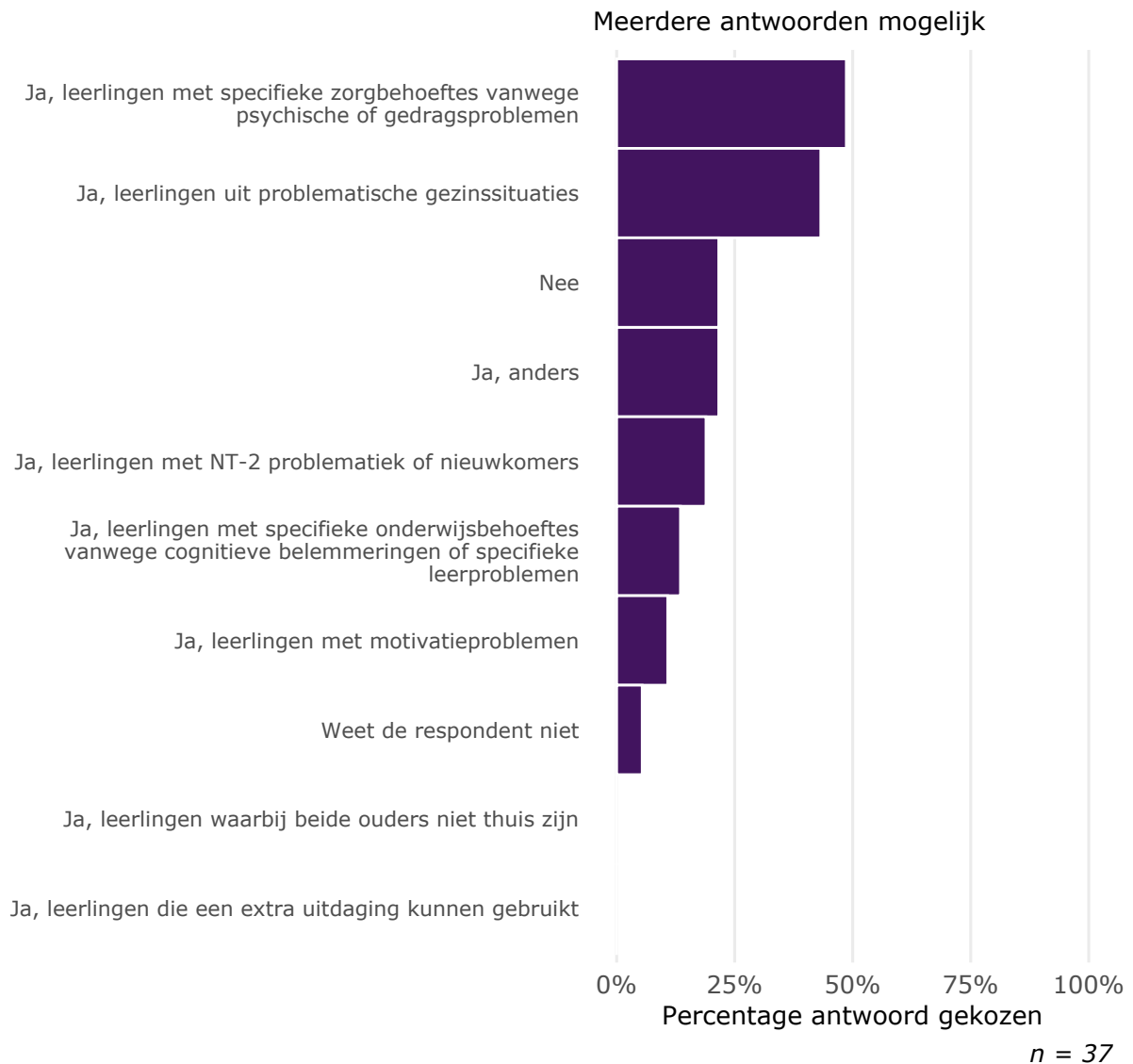

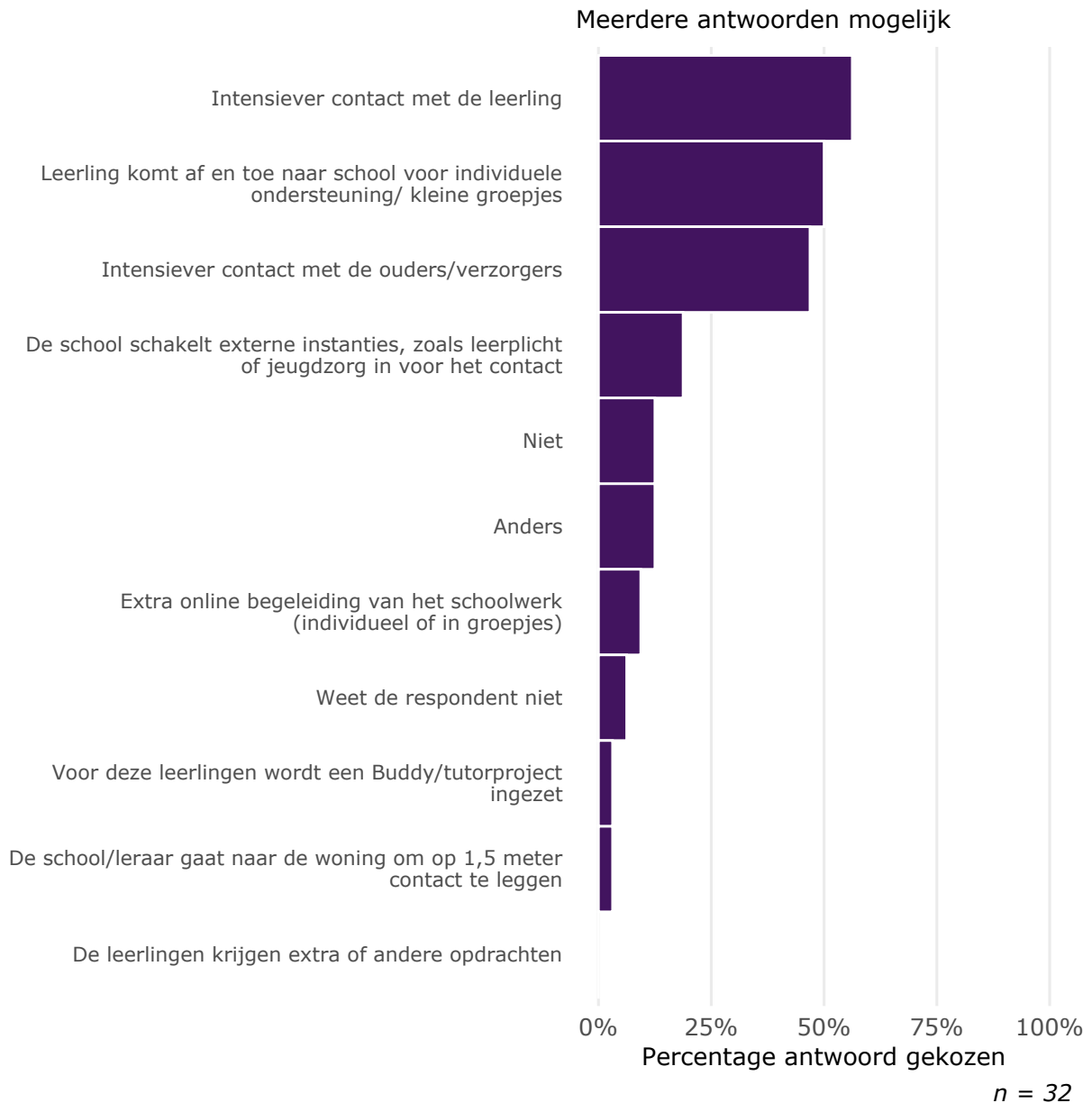
n = 40

Waaruit bestaat het contact van het opdc met de leerlingen?

Specifieke groepen

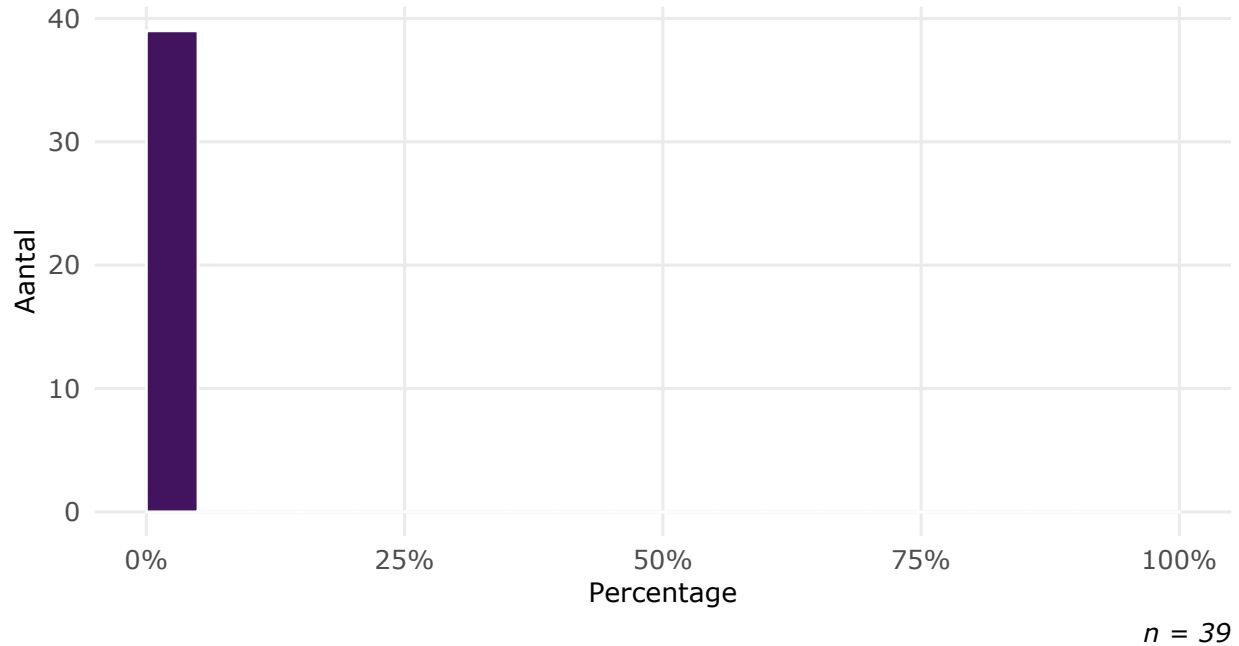
Geven leraren binnen het opdc extra aandacht aan specifieke groepen leerlingen?

Hoe ondersteunt het opdc specifieke groepen leerlingen waarvan ze denk dat die extra aandacht nodig hebben?

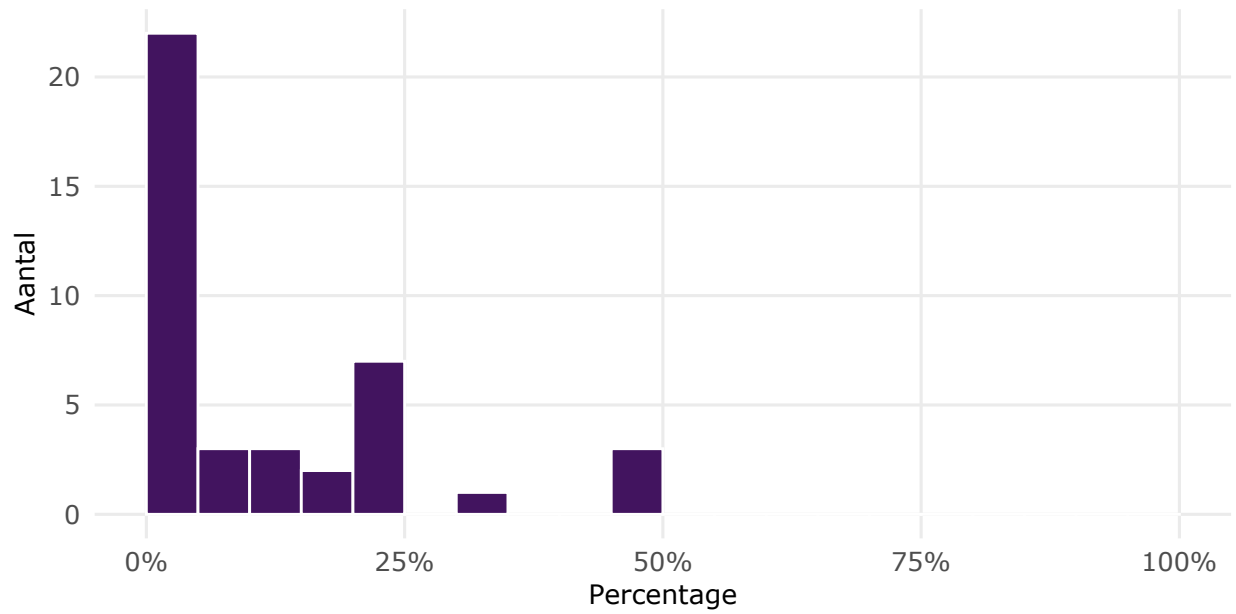
Sociale Veiligheid

Bij welk deel van de leerlingen heeft het opdc geen zicht op de sociale veiligheid thuis?

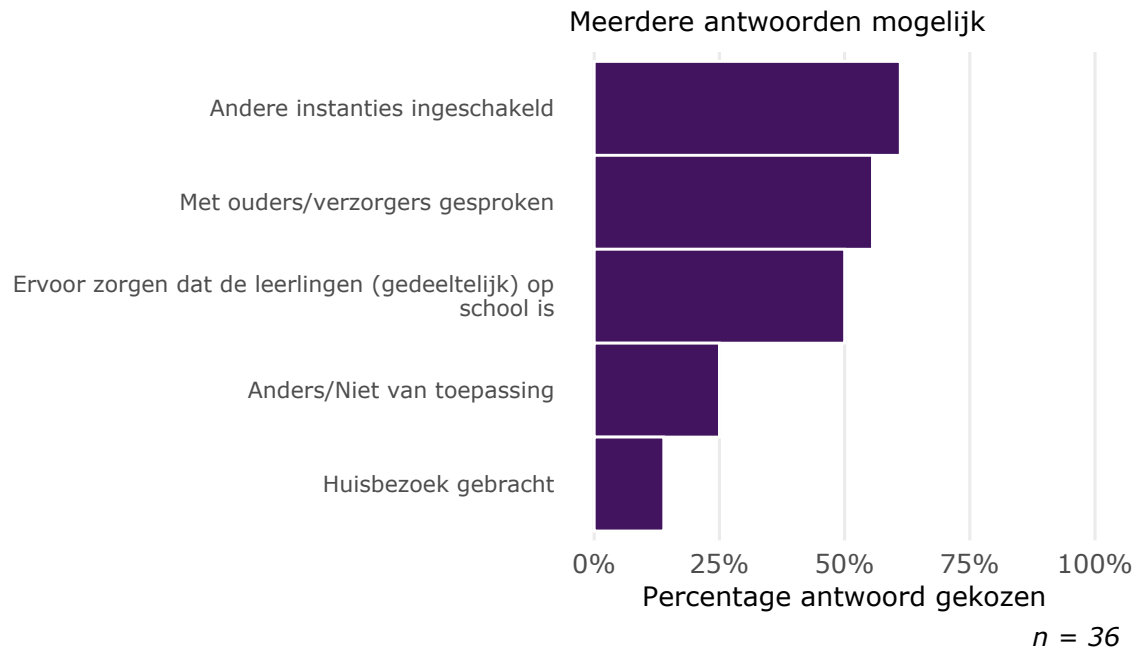

Bij welk deel van de leerlingen maakt het opdc zich zorgen, omdat de thuissituatie niet veilig genoeg is?

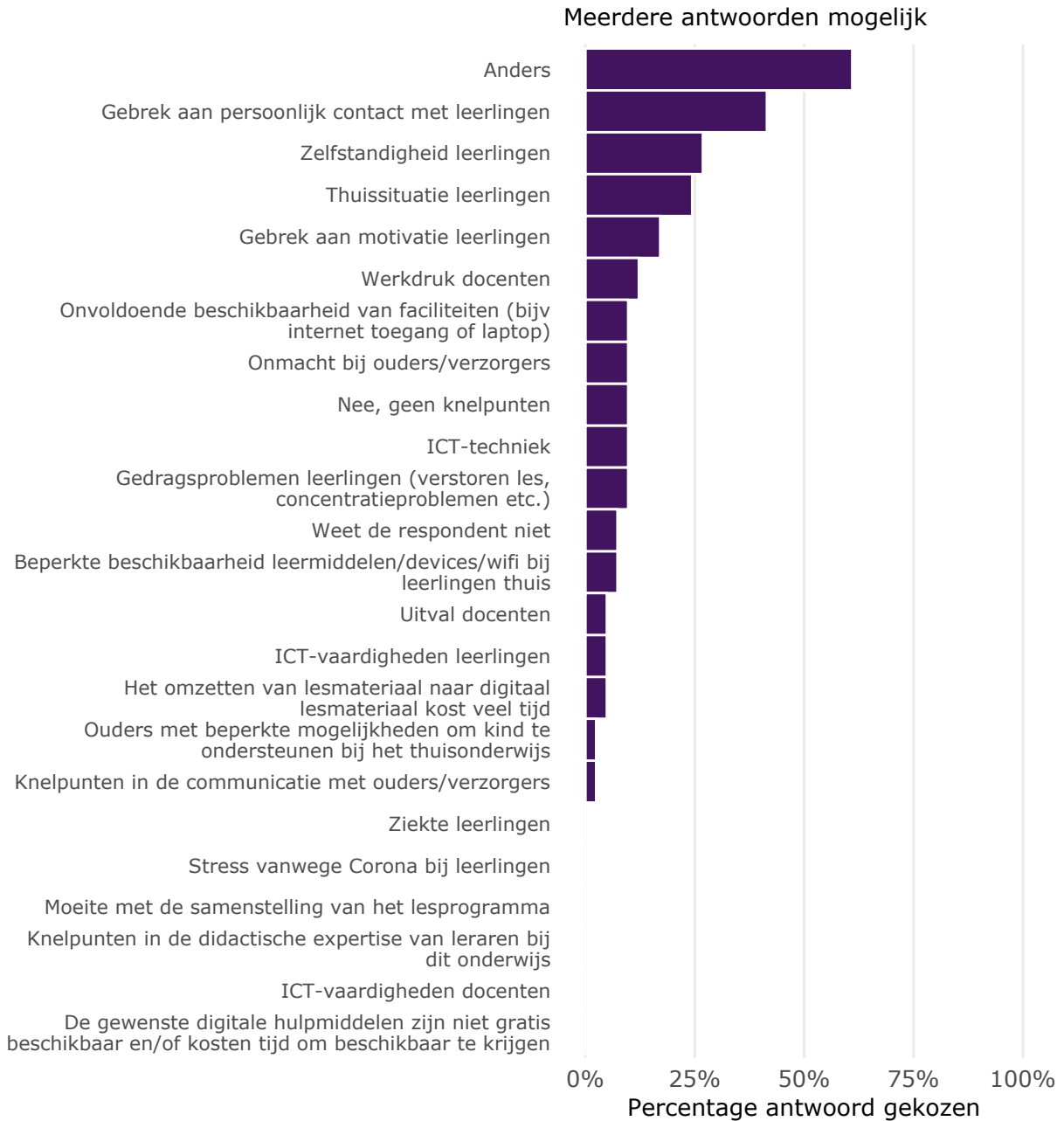
n = 41

Als er leerlingen zijn waar de thuissituatie mogelijk sociaal onveilig is, wat zijn de belangrijkste acties die de instelling heeft ondernomen?

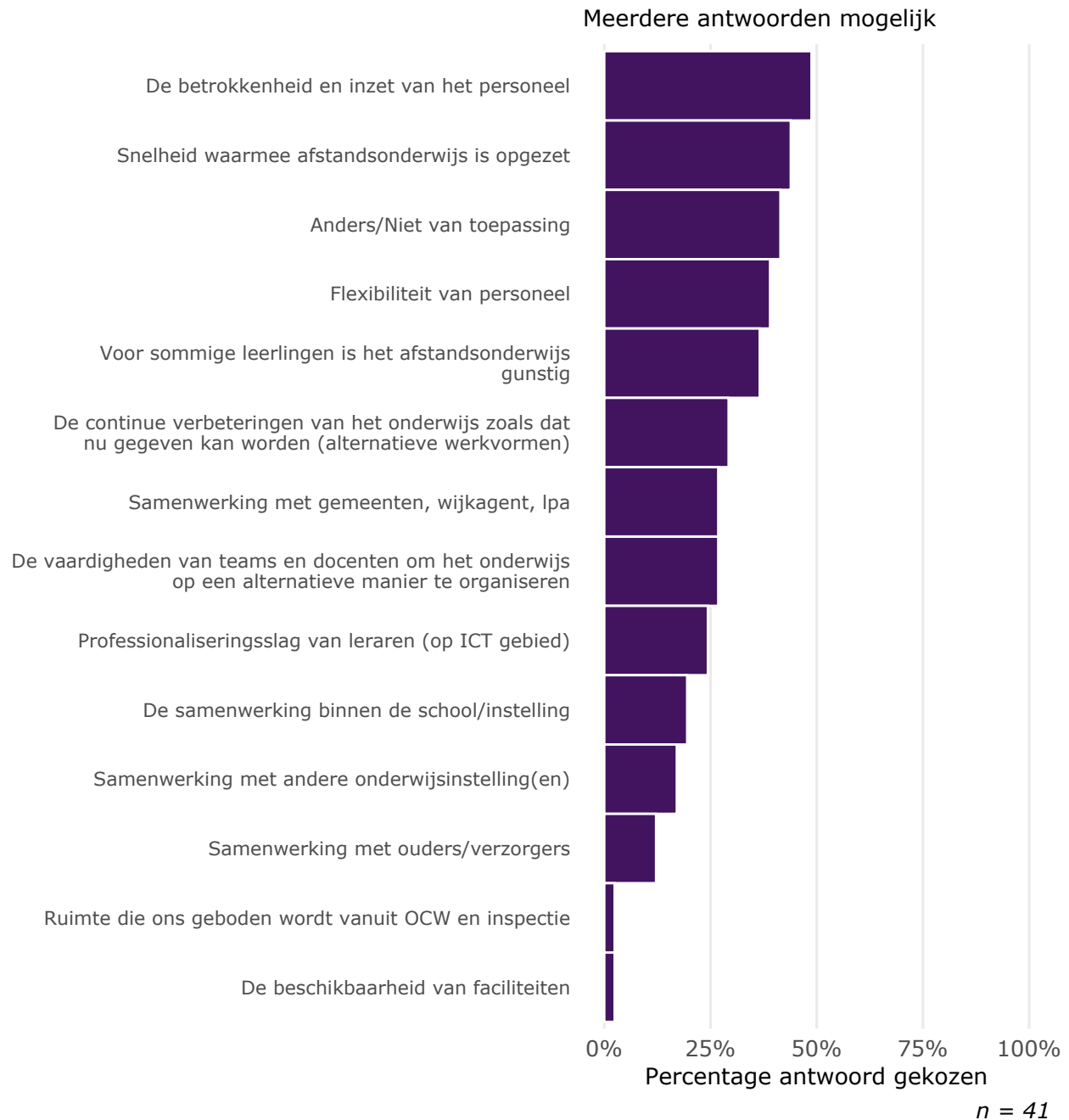
Dilemma's en successen

Wat zijn de voornaamste dilemma's en belemmeringen in relatie tot het organiseren en uitvoeren van aangepast onderwijs?

Voorbeelden uit de categorie 'anders' zijn: leerlingen kunnen nu niet oefenen met het naar school gaan en het functioneren op school en in de groep, terwijl dat vaak de kern van hun probleem is; de sociale en emotionele ontwikkeling stagneert; de continuïteit in de jeugdhulpverlening is gebrekkig, extra ondersteuning via de scholen komt slecht van de grond; de overstap naar vervolgschool of doorstroom naar volgend jaar wordt bemoeilijkt.

Terugkijkend op de afgelopen weken, wat zijn positieve punten volgens het opdc?

Voorbeelden uit de categorie 'anders' zijn: met sommige leerlingen gaat het beter, geen autoriteitsproblemen met docenten of ruzie met klasgenootjes; een deel van de leerlingen raakt door schoolsluiting van verslaving af (m.n. cannabisverslaving); waardering voor leerkrachten van ouders.